

Verslag vragenuur 3 maart 2010 (art. 39 RvO gemeenteraad Groningen)

Aanwezig: mevrouw I. Bolle (loco-griffier/voorzitter), de heer. R. Prummel (Stadspartij), mevrouw B.G. de Boer (VVD), de heer M. Gijsbertsen (Groen Links), de heer S. Huisman (Christen Unie), de heer J. P. Rehwinkel (burgemeester), mevrouw K. Dekker (wethouder) en mw. F. Hijlkema (commissiegriffier)

De voorzitter, mevrouw Bolle, opent het vragenuurtje en geeft de heer Prummel de gelegenheid zijn vragen te stellen.

De heer Prummel, Stadspartij stelt de volgende vragen:

1. Is het College bereid om de Raad het concept voor het signalement over de tramaanleg, gedateerd 1 februari 2010 ter inzage te geven? Is het College bereid om dat ook te doen met het uiteindelijke signalement zoals dat in het College zelf is besproken? Alleen dan kan de Raad beoordelen of het uitgelekte stuk echt is en wanneer er belangrijke feiten voor de Raad zijn verzwegen. Het is immers ook mogelijk dat het college zelf verkeerd is voor gelicht. In dat geval is er sprake van een probleem met de bedrijfscultuur.
2. Deelt het College mijn oordeel dat persoonlijke integriteit zwaarder weegt dan de "bestuurlijke integriteit" die door de klokkenluider of klokkenluiders is verbroken?
3. Waarom zijn de door de deskundigen op RO/EZ verwachte langere aanlegduur, de verwachte hogere kosten, de problemen bij het Hoofdstation en het Noorderstation en de milieukosten niet aan de Raad gemeld? Is dat te rijmen met de beloofde cultuurverandering?
4. Deelt het College mijn opvatting dat het uitlekken of laten uitlekken van het concept-signalement onder de klokkenluidersregeling valt?

Op die vragen wil de heer Prummel graag antwoord, ook op deze verkiezingsdag.

Wethouder Dekker zegt dat zij de beantwoording van de vragen 1, 3 en 4 voor haar rekening zal nemen en dat de burgemeester de beantwoording van vraag 2 over de integriteit op zich zal nemen.

Wethouder Dekker antwoordt als volgt op vraag 1:

Zolang de Stadspartij in de raad zit, is de Stadspartij sceptisch geweest over alles wat uit de dienst RO/EZ komt. En nu vertelde de Stadspartij voor de radio dat RO/EZ een goede en deskundige dienst is. Dat verheugt mij zeer. Het college is niet bereid het signalement aan de raad te verstrekken. Voor de beantwoording van die vraag gaan we uit van het beginsel van artikel 169 gemeentewet: het college geeft de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Bij complexe projecten worden meerdere ambtenaren ingeschakeld, die in onderlinge samenwerking adviezen produceren. Dat betekent dat van ambtelijke adviezen, soms meerdere conceptversies bestaan, die steeds opnieuw van commentaar en aanvullingen worden voorzien. Soms zijn er meerdere diensten bij betrokken. Die conceptversies zijn te beschouwen als stadia in

het 'productieproces' en behoren tot de ambtelijke voorbereiding en maken in die zin geen deel uit van de besluitvorming. De verschillende conceptversies behoren dus ook geen rol te spelen in het publieke debat en het college zal deze niet aan de Stadspartij of aan de raad beschikbaar stellen.

Deze regel geldt niet alleen voor het tramdossier, maar geldt voor alle dossiers waarover wij (= college) besluiten hebben te nemen.

De besluitvorming in B&W is mede gebaseerd op ambtelijke adviezen. In informatie of voorstellen die op basis daarvan aan de gemeenteraad worden voorgelegd, moet alle relevante informatie (incl. risico's) zijn opgenomen die de raad nodig heeft bij de uitoefening van zijn taak (artikel 169 Gemeentewet). Wij zijn van oordeel dat we de raad volledig en adequaat hebben geïnformeerd. In onze brief van 1 maart hebben we dat nog eens toegelicht, waarbij we onze brief aan de gemeenteraad van 12 februari jl. als bijlage hebben meegezonden

De burgemeester antwoordt op vraag 2:

Met u vinden wij persoonlijke integriteit heel belangrijk. Naar ons oordeel moet daartussen ook geen verschil bestaan en wij delen uw opvatting daarover dus niet. In onze organisatie moet ruimte zijn om in de ambtelijke voorbereiding alle relevante feiten, risico's en professionele adviezen aan wethouders en/of aan B&W voor te leggen. Naar ons oordeel is die ruimte er ook. Op basis van die ambtelijke adviezen beslist ons college. Die ambtelijke adviezen maken uiteraard onderdeel uit van het dossier en worden ook gearchiveerd. En wat betreft het college heel belangrijk is en daar draait het om. Het is niet aan individuele ambtenaren om zelfstandig te besluiten ambtelijke concepten naar buiten te brengen. Dat zou niet zo moeten zijn en dat zou je ook niet zo moeten willen. Wat je zou moeten willen is een situatie dat de adviezen goed gewogen worden en dat dan vervolgens het college verantwoordelijkheid neemt. Het zou niet zo moeten zijn dat ambtenaren besluiten om naar de pers of naar de raadsleden te lekken. Dan is er iets mis in de organisatie en ik hoop dat wij niet zo'n organisatie hebben. Dat heeft niks met de tegenstelling persoonlijke – bestuurlijke integriteit te maken. Sterker nog: als individuele medewerkers zelfstandig gaan besluiten informatie of eigen oordelen actief naar buiten te brengen dan schaadt dat direct en fundamenteel de vertrouwensrelatie tussen bestuurders en de organisatie en tussen medewerkers onderling.

Wij kunnen niet beoordelen welke overwegingen iemand er toe hebben gebracht om een concept advies naar buiten te brengen; zeker niet omdat naar ons oordeel geen sprake is van een misstand. In onze regeling klokkenluiders gemeente Groningen 2010 is heel precies gedefinieerd wanneer en hoe er sprake kan zijn van 'klokkenluiden'. Maar naar het oordeel van het college is hier geen sprake van klokkenluiden. Hier zijn naar ons oordeel ambtelijke adviezen goed gewogen, maken ze onderdeel uit van het besluitvormingsproces, heeft het college besluiten genomen, heeft het college geprobeerd u zo goed mogelijk te informeren en legt het college daar vanzelfsprekend verantwoording over af.

Wethouder Dekker antwoordt op vraag 3

Naar ons oordeel zijn alle relevante zaken in de raadsstukken (brief 12 februari 2010 en 1 maart 2010) gemeld. Alle relevante informatie die van u voor belang is hebben wij u doen toekomen. Uw verwijzing naar de cultuurverandering kunnen wij niet goed plaatsen en wat ons betreft raakt die wat ons betreft kant noch wal.

En op vraag 4

Neen, wij delen uw opvatting daarover niet. In onze regeling klokkenluiders gemeente Groningen 2010 is heel precies gedefinieerd wanneer en hoe er sprake kan zijn van 'klokkenluiden'.

Het moet dan gaan om een vermoeden van een misstand (artikel 1). Een misstand is gedefinieerd als:

'een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden met betrekking tot de gemeentelijke organisatie waar de ambtenaar werkzaam is omtrent:

(a) een strafbaar feit;

- (b) een schending van regelgeving of beleidsregels;
- (c) het misleiden van justitie;
- (d) een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu;
- (e) het bewust achterhouden van informatie over deze feiten;
- of
- (f) een andere vorm van schending van de integriteit.’

Geen van twee is wat ons betreft van toepassing. Een ambtenaar kan een vermoeden van een misstand melden bij een vertrouwenspersoon of bij de ombudsman (artikel 2 en artikel 6). De regeling is ook van toepassing op ex-werknemers en op personen die in dienst zijn van de gemeente, maar geen ambtenaar zijn (artikel 13).

De klokkenluidersregeling is niet van toepassing op politieke ambtsdragers en leden van de gemeenteraad van Groningen.

In de situatie dat uit de organisatie wordt ‘gelekt’ naar raadsleden zou het goed gebruik zijn als het raadslid meldt aan, dan wel overlegt met de burgemeester in zijn rol van voorzitter van de gemeenteraad. Dat is een gewoonte die wij al jaren hebben. Dat advies wil het college deze gemeenteraad ook geven.

De heer Prummel, Stadspartij voor de tweede ronde.

Ik laat me niet met een kluitje in het riet sturen. Artikel 196 stelt dat de raad dié informatie krijgt die hij nodig heeft. Nu zou de raad bij uitstek moeten kunnen beoordelen of het uitgelekte stuk echt is, want daarover mag zeker geen twijfel bestaan en op dit moment moet de raad ook kunnen vaststellen in hoeverre het nu voorliggende concept afwijkt van eerdere concepten. Het mag niet zo zijn dat de raad nu mag gaan raden of het college of de top van RO/EZ bepaalde feiten niet aan de raad heeft doorgegeven.

Ten tweede: u zegt dat ambtenaren die lekken het vertrouwen beschamen, u zegt dat de adviezen goed zijn gewogen. Nu dat in het geding is moet dat worden gewogen. Het kan wel zo zijn dat het college alle informatie heeft gekregen die het behoeft, maar heeft de raad ook alle informatie gekregen. En dat kunnen wij alleen maar beoordelen wanneer het originele stuk inderdaad wordt uitgereikt. Wat vindt het college nu dat de heer Prummel moet doen met het stuk wat nu bij zijn advocaat ligt. Gaat het college er mee akkoord dat het aan de andere raadsleden wordt gegeven, die zijn er erg nieuwsgierig naar.

Wethouder Dekker: in de beantwoording hebben wij aangegeven dat het gaat om concept adviezen, die behoren tot de beleidsintimiteiten van het college nodig om tot een goede besluitvorming in haar eigen orgaan te komen. Het college informeert daarna de raad. Die informatie moet wel dié elementen bevatten die van belang zijn voor de raad om het college goed te kunnen controleren. Wij zijn van mening wij alle relevante informatie aan de raad hebben verstrekt. Het college kan zich niet voorstellen dat de Stadspartij voortaan alle ambtelijke adviezen wil hebben. Dan gaat u op de stoel van het college zitten. Het college is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding; de raad neemt de besluiten en controleert op wat de raad van het college ontvangt. Er kan altijd aanvullende informatie worden gevraagd. Het is geen goede zaak als de raad alle concept-adviezen krijgt. En dan is het nog maar de vraag over welk concept het dan gaat. Want in het geval van het concept van de Stadspartij gaat het om een conceptadvies wat niet eens bij het college ter tafel heeft gelegen. Het is helder dat de Stadspartij het college niet vertrouwt en op die manier de integriteitdiscussie voert.

Burgemeester Rehwinkel in aanvulling: Dit college legt zo goed mogelijk verantwoording af voor de besluiten die het college neemt. Daarbij concentreert het college zich op de inhoud en het college hoopt dat de raad dat ook wil doen. Er is niet gezegd dat er vertrouwen is beschaamd tussen college en ambtenaren. Het college weet niet wat er is gebeurd. Het stuk zou ook vervreemd kunnen zijn. Met die optie moet rekening gehouden worden. Het college gaat niet over het stuk wat in het bezit is van de Stadspartij, daar gaat de Stadspartij zelf over.

Mevrouw De Boer, VVD geeft aan dat de raadsleden via het weblog van de heer Prummel kennis hebben kunnen nemen van een vermeende notitie die er zou zijn. Het is nog steeds niet zeker of die er is. Het is ook aan de Stadspartij om te bepalen of die notitie naar de raad zou moeten of niet. Het is een collegeverantwoordelijkheid om te bepalen welke adviezen worden overgenomen. Er zit misschien licht tussen wat het trambureau vindt en wat RO/EZ vindt. De VVD is blij met de expertise van de dienst RO/EZ waardoor adviezen kritisch worden bekeken. Wat vindt het college er van dat dit soort stukken zomaar in één of andere brievenbus belandt. Gaat het college ook maatregelen nemen?

De heer Huisman, CU: Ik was blij verrast dat de Stadspartij maar vier vragen stelt. Dat is in het verleden wel eens anders geweest. De CU vindt de gang van zaken kwalijk. Kwalijk omdat er blijkbaar stukken vanuit een ambtelijke dienst anoniem bij een raadslid worden bezorgd. Kwalijk omdat blijkbaar suggestieve zaken, zaken die nog geen feit zijn, onderwerp zijn van dit vragenuur. Wat de CU ook heel erg kwalijk vindt is het feit dat de Stadspartij twijfels heeft bij de overheid en wel bij een integere overheid. We moeten zorgen voor een betrouwbare overheid, die komt met feiten wanneer de raad daarom vraagt. Dat is gebeurd in het geval van de tram. De CU gaat de komende jaren niet op basis van suggesties politiek bedrijven, want dan wordt het wel heel erg RTL-boulevard-achtig. Ik vraag dus aan de heer Prummel van de Stadspartij of hij inderdaad twijfelt aan de integriteit van de overheid.

De heer Gijbertsen, Groen Links: Heeft de heer Prummel de brief gelezen heeft die het college heeft gestuurd over de tram? Mijn conclusie is dat de heer Prummel de brief niet heeft gelezen want er staan ontzettend veel dingen in, waarvan u op uw weblog heeft gezegd dat het u niet bekend is. Mijn conclusie is dat de heer Prummel zijn stukken niet heeft gelezen. Mijn tweede vraag is gericht aan het college en is dezelfde gesteld door mevrouw De Boer, namelijk wat zijn de consequentie van het uitlekken van stukken?

De heer Prummel, Stadspartij: Ik heb minder dan de CU vertrouwen in de integriteit van de overheid als het gaat om grote en prestigieuze projecten. De ervaring in het verleden heeft laten zien dat de overheid niet altijd op zijn of haar blauwe ogen kan worden geloofd. Soms wil de overheid of willen de ambtenaren zo graag een plan doordrukken, dat de negatieve kanten òf niet worden benadrukt òf worden weggelaten. Een aantal zaken is, bijvoorbeeld rond het Noorderstation en het Hoofdstation, onvoldoende duidelijk gemaakt naar de raad. Daarom blijf ik er bij dat de raad niet juist is voorgelicht en dat daarmee de stad ook niet juist is voorgelicht.

Wethouder Dekker: Het kost mij moeite om niet getergd te worden. De Stadspartij laadt de verdenking op zich dat de partij bezig is met verkiezingsretoriek. Hoe vaak moet het college het opschrijven en aangeven. De raad is geïnformeerd over het Stationsgebied etc. Ik geef steeds aan dat het om een ambitieus project gaat en dat zorgvuldigheid is vereist. Er is aan mevrouw De Boer toegezegd voor februari met een investeringsraming te komen. Dat is niet gelukt omdat wij zorgvuldige informatie willen verstrekken. Het college heeft ook aangegeven dat veel zaken nog niet duidelijk zijn zoals rondom het milieu, het leggen van kabels, het Noorderstation etc. Er wordt een sfeer gecreëerd alsof dit college de raad niet informeert. Dat is onzin. Op inhoudelijke gronden mag men het met elkaar oneens zijn. Het gaat om de inhoud. De inhoud van het debat wordt ontweken.

Richting mevrouw De Boer wil ik aangeven dat er geen licht zit tussen RO/EZ, als eerste adviseur van het college en het bureau van de Regiotram. Ieder werkt vanuit zijn eigen expertise. Ik ben er blij mee, dat er zoveel deskundige mensen aan de plannen meewerken. Er worden geen onomkeerbare besluiten genomen. Nu wordt alles op alles gezet om voor de zomer de nodige informatie te hebben en er wordt pas een besluit genomen als alle informatie er is en de cijfers helder zijn.

Burgmeester Rehwinkel; het college vindt het niet nodig dat raadsleden stukken in brievenbussen vinden. Het is ongewenst dat stukken in brievenbussen worden gestopt, want dat is niet de situatie waarin wij binnen onze organisatie moeten samenwerken.

Het college beraadt zich op de situatie dat het zo zou kunnen zijn dat stukken zouden zijn ontvreemd uit burelen van het gemeentehuis. Als mocht blijken dat stukken ontvreemd zouden zijn, dan moet de Stadspartij zich extra afvragen of het verstandig is politiek te bedrijven met die ontvreemde stukken. Het college denkt dat dat niet verstandig is en het college vindt dat in ieder geval ongewenst.

De voorzitter sluit vervolgens het vragenuur.